

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Pienten kuntien päättäjillä ja asukkailla nousee pala kurkkuun, sillä sydämessään he tuntevat, että menestyviä ihannekansalaisia edustava valtaeliitti pitää heitä vain arvottomina jakojäännönsinä. **JUHO HÄRKÖNEN AAMULEHDESSÄ**

Suomi siirtyi Niinistön aikaan

Valta Presidentinlinnassa vaihtui eilen puolenpäivän aikaan, kun Tarja Halonen luovutti tasavallan presidentin tehtävät seuraajalleen Sauli Niinistölle. Tarkkaan ottaen kaikki valta ei siirtynyt, sillä perustuslain muutos nipistää Niinistön toimivaltaa edeltäjiinsä verrattuna.

Joka tapauksessa vallanvaihdoksessa tuntuu historian siipien havina. Kokoomustaustalla on noustu presidentiksi viimeksi 66 vuotta sitten. Vuonna 1946 valitun J.K. Paasikiven kausi kesti kymmenen vuotta.

Sauli Niinistön valinnassa kulminoitui hänen sekä nykyisen puheenjohtajan, pääministeri Jyrki Kataisen kokoomuksen menestys. Samalla loppui sdp-taustaisten presidenttien 30 vuotta kestänyt valtakausi. Kokoomuksen hegemonia täydentynee myöhemmin EU-komissaarilla.

Niinistön kansalta saama valtuutus on vahva. Suoran kansanvaalin aikana kukaan valitusta ei ole kerännyt vaalin toisella kierroksella yhtä suurta ääniosuutta tai äänimäärää. Presidentin asemaa vahvistaa myös se, ettei vaalikamppailussa muodostunut kansaa jakaviva vastakkainasetteluja.

Niinistön kannalta huomionarvoista on kuitenkin Itä- ja Pohjois-Suomen heikko äänestysaktiivisuus. Moni äänestäjä näillä alueilla koki, ettei heillä ollut vaalien toisella kierroksella sopivaa ehdokasta.

Vallanvaihdokseen kuuluvat sekä väistyvän että uuden presidentin puheet eduskunnalle. Tarja Halonen nosti omassa puheessaan tasa-arvon koskemaan ihmisten lisäksi maan eri alueita. Myös Niinistö muistutti syrjäistenkin seutujen asukkaiden oikeuksista yhteiskunnassa.

Sekä Halonen että Niinistö käsitelivät paljolti aiheita, joissa presidentin valtaoikeudet ovat hyvin rajalliset. Hyvinvointiyhteiskunta ja sen haasteet ovat asioita, joihin presidentti voi vaikuttaa lähinnä arvovallallaan. Tähän arvojohtajuuteen liittyvät usein myös kansalaisten suurimmat odotukset.

Presidentin kannalta on ristiriitaista, että samalla kun valtaoikeuksia on karsittu, kansa tuntuu edelleen odottavan häneltä vahvaa roolia myös kotimaan politiikassa. Tehtävässä aloittavan Sauli Niinistön puolesta on kohtuullista muistaa, että hänet on valittu johtamaan ennen kaikkea ulkopoliittikkaa ja edistämään Suomen asiaa maailmalla.

Niinistö ottanee edeltäjänsä vahvemman roolin suomalaisen viennin edistäjänä. Monissa kasvavissa vientimaissa presidentin arvovalta helpottaa tarvittavien ovien avamista. Tässä

Hallituksen tuska

Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) mukaan keinojen etsiminen valtioneuvoston tasapainottamiseksi on kaikille hallituspuolueille hirveän tuskallista. Tuskaa ei helpota yhtään, että päähallituspuolueilla on molemmilla ehdottomia asioita, joihin ei saa puuttua.

Kokoomus ei halua nostaa tuloverotusta eikä SDP arvonlisäverotusta. Kiellettyjen asioiden listalla on myös SDP:n mielestä eläke-

ian nostaminen. Tuskaa kuvastaa myös, että puolueilla on eri mielikuva siitä, mitä tiistaina pidetyssä neuvottelussa päätettiin. Vihreiden halu koplata vaalipiiriudistus valtioneuvoston säästötalkoisiin ei ole omiaan lisäämään hallituspuolueiden keskinäistä luottamusta.

On selvä, että menot pitää sovittaa yhteen tulojen kanssa myös valtioneuvostossa. Päätöksiä tehtäessä pitää kuitenkin varoa sitä, että valtioneuvoston ongelmia siirretään

Sauli Niinistö on Suomen tasavallan 12. presidenttiä.

presidentti voi vaikuttaa myönteisesti myös Suomen talouskehitykseen.

On ilmeistä, että Niinistö pyrkii edeltäjänsä tavoin huolehtimaan aktiivisesti yhteistyötä suuren itänaapurimme Venäjän kanssa. Tämä on tärkeä tehtävä sekä taloudellisen kanssakäymisen että poliittisen yhteisymmärryksen kannalta. Euroopan talouden epävakaus vain korostaa Suomen suorien Venäjä-suhteiden merkitystä.

Suomi elää lähivuodet suurten taloudellisten haasteiden aikaan. Velkaantuminen uhkaa hyvinvointimme perusteita, eikä velkaantumista pysäytetä kivuttomasti. Tämä näkyy jo nyt kasvavina ristiriitoina, jotka jakavat myös hallituspuolueita.

Politiikan äänekäärit ristiriidat heijastuvat helposti myös kansalaisten keskuuteen. Tämä tapahtuu aikana, jolloin kansakunnan pitäisi pystyä hakemaan vaikeita ratkaisuja yhtenäisenä.

Suomi tarvitsee lähivuosina presidenttiä myös arvojohtajana. Odotukset voivat tässä asiassa olla Sauli Niinistöä kohtaan jopa kohtuuttoman suuret.

Niinistö ottaa presidentin tehtävät vastaan talousmyllerryksen kiristäessä kansainvälistä politiikkaa. Hänelle on syytä toivoa kansakunnan tukea sekä onnea ja viisautta tehtävässään.

Suomi tarvitsee lähivuosina presidenttiä myös arvojohtajana.

VIERASYLIÖ

Puukujanteet ja piennarpusikot voivat tehostaa myös peltoviljelyä

Pelto- ja metsäalan yhteensovittaminen on puhuttanut viimeaikoina Suomessa. Durbanin ilmastokokouksessa sovittiin hiilinielujen laskentäsäännöistä, jotka johtavat Suomelle lisämaksuihin metsäpinta-alan vähenemisestä.

Samaan aikaan suunnitellaan yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) viherryttämistä vaatimuksilla ekologisten alueiden lisäämisellä peltoalueille.

Nämä muutokset on nähty uhkana suomalaiselle maataloudelle, mutta voisiko asian nähdä toisin? Mitä jos puiden palauttamisella peltomaisemaan voitaisiin lisätä maatalouden tuottavuutta?

Peltometsäviljely (agroforestry) tunnetaan maailmalla pinta-alaa kohti (energia-, ravinne- ja hiiliteiden sekä monimuotoisuuden kannalta) tehokkaimpana ruoan, raaka-aineyden ja polttoaineen tuotantomenetelmänä, jossa yksi- ja monivuotiset kasvit hyödyntävät kattavasti maanpäällisen ja -alaisen kasvutilan.

Peltometsäviljely on yleisintä kehitysmaissa, joissa biomassahyödykkeitä on eniten tarvittu, mutta aihetta on viime aikoina tutkittu runsaasti myös Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Puiden istutuksella pelloille on saavutettu huomattavia etuja sekä karjataloudessa että kasvintuotannossa.

Energiapuuta viljelykierto
Vähäisimminkin muutoksin tuotantojärjestelmään puita voidaan lisätä pelloille puukujanteisiin. Tuulensuojaksi istutetut monilajiset puukujanteet voivat olla esimerkiksi neljä metriä leveitä ja sijaita sadan metrin välein.

Oikein rakennetut tuulensuojat vähentävät tuulen haiduttavaa vaikutusta ja lisäävät lämpösuhmaa maan tasolla. Laidunnuksessa puut suojaavat eläimiä viimalta.

Viljelytoimien suuntaiset kujanteet mahdollistaisivat vallitsevien käytäntöjen mukaiset viljelytoimet. Oikealla puulajiyhdistelmällä saavutetaan muitakin etuja tuulensuojan lisäksi. Puukujanne voi sitoa tyypeä, tuottaa poltoainetta ja ruokaa, sekä tarjota elinympäristön pölyttäjille ja muille hyötyhyönteisille.

Kerrokseinen peltoaukean poikki kulkeva puukujanne lisää myös riistalinnuston ravintoa ja suojaapaikkoja. Puukujanteiden lisäksi metsäalaa voitaisiin lisätä sisällyttämällä viljelykiertoon energiapuiden, kuten pajun ja poppelin, tuotantoa yhdessä viherlannoituskasvien kanssa. Energiapuiden lannoituksen voitaisiin käyttää kierrätysravinteita yhdyskunnista ja teollisuudesta.

Maatalouden sisällä on keinoja lisätä hiilinieluja jopa hiilinegatiivisuuteen asti.

Muutaman vuoden kasvun jälkeen energiapuuta korjattaisiin ajosilppurilla ja peltoon jäävä juuristo sekä "sänki" murskattaisiin maanparannusaineksi. Erittäin heikkokuntoisilla lohkoilla voisi olla perusteltua murskata koko kasvusto maahan. Hitaasti hajoava puuainesta lisää pellon eloperäistä ainesta, vedenläpäisyä ja kasvukuntoa sekä varastoi hiiltä ilmakehässä.

Huomattavat ympäristöhyödyt
Vähimmillään peltometsäviljelyn periaatteita voitaisiin soveltaa hyödyntämällä "oajanvarsipusikoita". Ojien varsilla kasvavista pajukoista harvojen on merkittävää käytännön haittaa viljelytoimille tai ojitukselle, etenkin jos ne karsitaan yksittäisiksi puiksi. Sen sijaan ne toimivat tehokkaina ravinteiden pidättäjinä, tuuli- ja eroosiosuojina sekä edistävät monimuotoisuutta kuten hyötyhyönteisten määrää.

Puiden palauttamisella pelloille on huomattavia ympäristöhyötyjä.

Suurin osa Etelä-Suomen lehdosta raivattiin aikoinaan pelloiksi, puukujanteet voisivat korvata tätä ekologista vajetta. Samalla ne korvaisivat jossain määrin erittäin uhanalaisia lehdeniittyjä.

Ilmastomieleessä Suomen metsäpinta-alan vuotuinen väheneminen (20 000 ha) on pelto-pinta-alaan suhteutettuna alle prosentin. Puukujanteiden ja piennarpuuston lisäämisellä voitaisiin kompensoida valtaosa metsähävikistä. Lisäksi jyrkillä rinnepeleilla puukujanteet voivat vähentää eroosiota merkittävästi.

Tuulensuojasta, lisääntyneestä lämpösuhmasta ja hyötyhyönteisten määrästä johtuen puisten istutus voi jopa lisätä kokonaissatotason kymmenillä prosentilla.

Hiilinielu lasketaan vain kerran
Julkisudessa on myös esitetty, että maatalouden kasvihuonekaasupäästöt tulisi kuitata mautilojen omistamien metsien hiilensidonnalla.

Lähestymistapa on ongelmallinen, sillä samoja ilmastonieluja ei saa laskea kuin kerran. Jos metsien hiilinielu luetaan maatalouden hyväksi, on lopetettava puu- ja metsien ekologisuudesta. Selkeämpää on pitää hiili-

nielut ja -päästöt kunkin talouden sektorin sisällä.

Maatalouden sisälläkin on keinoja lisätä hiilinieluja jopa hiilinegatiivisuuteen asti. Maan hiilivarantojen lisääminen on keskeinen keino tässä valikoimassa, mutta pelto- metsäviljelynkään vaikutuksia ei ole syytä väheksyä.

Tutkimusta peltometsäviljelymenetelmien soveltamisesta pohjoisiin olosuhteisiin tarvittaisiin kipeästi. Mitkä kasvit ja niiden yhdistelmät soveltuisivat parhaiten käytännön viljelyyn? Mitkä ovat niiden vaikutukset sadontuottoon? Kuinka paljon puuvartiset kasvit ehkäisevät ravinteiden huultoutumista? Kuinka estää puuvartisten kasvien vauriot salaojille?

Uusi ilmastopöytäkirja CAP-in uudistaminen pyrkivätkä ratkaisemaan todellista ongelmaa: jatkavasti pahenevaa ilmastomuutosta ja biodiversiteetin häviämistä. Sopimusten velvoitteet voidaan nähdä välttämättömänä pahana, tai sitten niistä voidaan ottaa kimmokke maataloustuotannon tehostamiseksi samalla biodiversiteettiä ja hiilivara-joja lisäten.

TUOMAS MATTILA JUUSO JOONA

Kirjoittajista Mattila on tutkijana Suomen ympäristökeskuksessa ja Joona on nuorempana tutkijana Helsingin yliopistossa. Kirjoittajat ovat myös maanviljelijöitä.

Amorin selässä

Pyhäjokisen Rautalan tilan neljävuotias Hereford-siitossanni Amor on niin kesy että ottaa isäntänsä **Toni Kippolan** selkäänsä. Laitumellakaan se ei tönä vaan kerjää rapసుtuksia.

PÄIVÄN KUVA

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimittukseen osoitteeseen **lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi**. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: KATJA KOLJONEN

Promillerajan kiristys ei pysäytä rattijuoppoa

Liikenneministeri Merja Kyllönen (vas.) haluaa rattijuoppouksille lähes nollatoleranssin. Käytännössä se tarkoittaa nykyisen 0,5 promillen rajan pudottamista 0,2:een, mikä on ministerin mukaan alin mahdollinen valvottavissa oleva pitoisuus.

Nollatoleranssia ajetaan kuin käärmettä piippuun, vaikei edes oikeusministeriö kannata sitä. Maan oikeusoppineiden mielestä promillierajan kiristys ei vähennä rattijuoppousten määrää.

Lisäksi on kummallista, että Kyllönen väittää rattijuoppousten määrän lisääntyneen, vaikka oikeusministeriön tilastot kertovat päinvastaista.

Luulisi, että politiikkoja kiinnostaisi karsia liikenteestä ennen kaikkea tärkeät rattijuopot ja muut vakavaa piittaamattomuutta osoittavat. Tähän ryhmään eivät lakipykälät pure.

Nollatoleranssia ajetaan kuin käärmettä piippuun, vaikei edes oikeusministeriö kannata sitä.

katja.koljonen@maaseuduntulevaisuus.fi

Jos Jamma haluaa juoda kossua ja ajaa, ei promilleraja häntä pysäytä.

Sen sijaan alkulukko, auton takavariokointi, kortin menetyk ja hoitoon ohjauksa saattaisivat jarruttaa meno. Näitä järeitä, pieneen osaan väestöstä kohdistuvia keinoja on syytäkin kehittää.

Nyt tuntuu kuitenkin, että koko kansaa ammutaan tykillä, kun kourallinen ihmisiä hölmöilee.

En ymmärrä, miten yhteiskunta hyötyy siitä, että yhä useampi maltillisesti ajava niin sanottu kunnon kansalainen kärehtää ratista ajellessaan sunnuntaina mökillä turhan pitkäksi venähtäneen saunailan jälkeen.

Siinä missä 0,25 promillen puhaltaminen on ollut aiemmin hyväksyttävää, lasahtaa siitä jatkossa sakot ja merkintä rekisteriin. Näin yhä useampi joutuu vaikeuksiin muun muassa työhaussa.

Lisäksi autoilijat ovat epäpää-arvoisessa asemassa, sillä monissa viroissa lieväkin mittarin värähdys johtaa suoraan kortistoon.

On tutkittu, että väsyneenä ajaminen voi vastata jopa yhden promillen humalaa. Lisäksi jotkut ajavat huumeiden tai lääkkeiden vaikutuksen alaisena. Miten näihin ongelmiin puututaan?

En tietenkään yritä puolustella alkoholien vaikutuksen alaisena ajamista. Silti mielestäni pitäisi tehdä ero suoran piittaamattomuuden eli ronskissa kannissa ajamisen ja vahingon välille. Siihen 0,5 promillen raja on omiaan.

Jos promillerajaa halutaan laskea, voitaisiin harkita pelkkää sakko-sanktioita 0,3–0,5 promillella puhaltaville. Sen ylittävät ansaitsisivat sakon lisäksi merkinnän ja kenties vakavampia seuraamuksia.

Meinaakohan liikenneministeri lisätä poliisien määrää, jotta he ehtivät pyörittää paperirumbaa, joka syntyy, kun yhä useampi autoilija syyllistyy lievään rattijuoppoukseen? Ehtiikö poliisi jatkossa ylipäättään pitää nykyisen määrän ratsioita?

Maalla asuvat ovat tässäkin asiassa eriarvoisessa asemassa. Nollatoleranssin vallitessa harva uskaltaa edes yhden viinilasillisen jälkeen lähteä kuljettaamaan lasta lääkäriin, vaan pitää tilata taksi. Kaikkialla kun ei ole julkista liikennettä.

Kautta aikain poliitikot ovat halunneet saada nimensä historiankirjoihin. Promillierajan pudottaminen on siihen vähän turhankin helppo keino. Toivottavasti liikenneministeri näkee hieman enemmän vaivaa todellisten rattijuoppojen pysäyttämiseksi.

LEHTIKATSAUS

Metsille vakuutus

Keski-Uusimaan mielestä metsänomistajien on vakuuttettava omaisuutensa. "Metsänomistajien on turha huutaa valtiota apuna. Markkinataloudessa puukauppa on myyjän ja ostajan välinen asia. Ketään ei voi vaatia ostamaan tai myymään. Kartellit ovat asia erikseen."

Myrskyn myllerryksen seurauksista ei voi syyttää yhteiskuntaa, joten metsänomistajien, joista melkoinen osa on nykyisin jo kaupunkilaista perinnön-saajia, olisi huolehdittava omaisuutensa vakuuttamisesta."

Kestävyysvaje suurin ongelma

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja Sixten Korkman on **Etelä-Suomen Sanomien** mukaan oikeassa kritisoidessaan hallitusta.

"Korkman on kritiikissäan oikeassa. Tilapäistä budjettialijäämää suurempi ongelma on pitkän tähtäimen kestävyysvaje. Sen oikaiseminen edellyttää rakenteellisia uudistuksia, joiden tulokset näkyvät vasta vuosien päästä. Jos niitä ei aloiteta nyt, seuraavtkin hallitukset joutuvat kamppailemaan budjettialijäämien kanssa."

Maailma on kehysriehässä hallituspuolueiden on uskallettava katsoa toittuuta suoraan silmiin. Se tietää kansalaisille ikäviä päätöksiä, mutta ne on tehtävä."